

בכורות כב

עניין: מצא מין את מינו וניעור

בעל שם טוב על התורה פרשת עקב

נעשו, ונכנס המאמר ההוא בחיות פנימי להחיות הרקיע כל ימי עולם שיעמוד כמו שנאמר (שם ק"ט, פט) לעולם ה' דברך נצב בשמים¹ וכן כשאמר תוצא הארץ דשא ועץ פרי או תוצא הארץ נפש חיה, אותו המאמר היה מהווה הכל, והמאמר הזה הוא חיות פנימי להם:

ובשנומל אדם פרי או דבר מאכל ומברך עליו בכוונה ואומר ברוך אתה ה', כשמזכיר את השם מתעורר אותו החיות שעל ידו נברא הפרי ההוא כי נברא הכל על ידי השם, ומוצא מין את מינו וניעור, וזה החיות הוא מזון הנשמה, וכל זה במאכלים המותרים וכשרים שצוה הקב"ה להעלותן מגשמיות לרוחניות:

שם משמאל וירא תר"פ

וההפ"ש שביניהם י"ל, דהנה ברש"י (ריש פ' ויצא) שבזמן שהצדיק בעיר הוא הודה הוא זיוה הוא הדרה יצא משם פנה הודה כו' וכן ותצא מן המקום האמור בנעמי ורות. ובדאי אין הפירוש בגשמיות שהצדיק היושב בביתו על התורה ועל העבודה יעניק את העיר בהוד גשמי מה גם נעמי ורות שהיו עניות ביציאתן משם הולכות יחף כבמדבר. אלא הפירוש הוא שעם הצדיק היא השראת השכינה וכאמרם ז"ל לשעבר היתה השכינה מצויה עם כל אחד וכו' ועוד מאמרים רבים כאלה, וזו גורמת התעוררות חלקי הקדושה המפוררים במקום ההוא, כי מצא מין את מינו וניעור, וזהו הודה זיוה והדרה.

ויענך וירעיבך ויאכילך את המן וגו' למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם וגו'. וקשה דהה"ן של שני פעמים האדם מיותרים, והוי לו לומר יחיה אדם, יש לומר דאיתא בספר ליקוטי תורה מהאר"י ז"ל, דהחוקרים הקשו מאין הוא חיות הנשמה, דאין הדעת נותן שיהיה חיות הנשמה מלחם ומאכל גשמי, ואין לומר דהנשמה יכולה לחיות בלי מזון כמו מלאך, דאם כן מה טעם אם עובר אדם ושוהה כמה ימים בלא מזון ימות ברעב, והמיתה הוא פירוד הנשמה מן הגוף, וקשה מה טעמא תצא הנשמה מחמת מניעת אכילה, כיון שאינה נהנית ממנה, ונבוכו הרבה בזאת החקירה:

ותירץ האר"י ז"ל שהיו סכלים ולא ידעו בשורש הבריאה, דאמרו רבותינו ז"ל (אבות ה, א) בעשרה מאמרות נברא העולם, פירוש, על ידי המאמרות עצמן נתהווה הכל, דאמרו של הקב"ה מרום וקדוש, ותיכף כשאמר הקב"ה יהי רקיע נתהווה הרקיע, וכמו שנאמר (תהלים לג, ו) בדבר ה' שמים

שפת אמת תצוה תרל"ה

וברש"י² להעלות נר תמיד שצריך להדליק שתהא שלהבת עולה מאליה. פירוש כי קיום המצות איננו בכח אנושי. רק על ידי קיום המצוה מעורר כח עליון. וכן בכל עבודת האדם. כי הקב"ה נתן בנפש ישראל נקודה קדושה. ועל ידי היגיעה והעבודה מצא מין את מינו וניעור ומתעורר כח הפנימי. וזה ענין שתהא שלהבת עולה מאליה. ועל ידי זה הוא דבר של קיימא. כי הדבר הנעשה בכח האדם יש לו הפסק. אבל כשמתעורר כח הקב"ה הוא קיים לעד. וזהו שכתוב (שמות כו, כא) יערוך

שם משמאל נשא תרע"א

ולפי האמור תובן סמיכת הפרשיות שאחר מצות שילוח טמאים נאמרה פרשת התשובה. כי כבר אמרנו שבשביל חטא אדה"ר בעץ הדמיון נשתאבו כחות הרע בכל ג' חלקי האדם, וכל העבירות יש להן שייכות לחטא אדה"ר, ע"כ מצא מין את מינו וניעורו כל כחות הרע שבכל ג' חלקי האדם. וזה כי יעשו מכל חטאת האדם דא אדם קדמא (כבוה"ק קכ"ב). וכאשר יחפץ לשוב אל ה', צריך ג' תיקונים לג' חלקי האדם שבהם נשתאבו כחות הרע, והיא חרטה במחשבה, וידוי בדיבור שכבר אמרנו שהוא לעומת הנפש שבלב, השבת האשם והקרבתו הוא המעשה, ואם שלש אלה יעשה לה לנפש, תיקון מחשבה דיבור ומעשה, אז מובטח שתשובתו נתקבלה. הרחמן יזכנו להיות מן השבים אליו בכל לב:

רבי צדוק קונטרס עת האוכל

[ח] על ידי מאכל אחד וסעודה אחת בשבוע (או סעודת שבת) שאוכל בכוונה הראויה לכבוד שמים ולהעלות כוחות נפש הבהמית לה' יתברך. מתעלים כל המאכלים והסעודות שלו כדרך שאמרו חכמי האמת בתפילה שעל ידי תפילה אחת מעלה כל התפילות הפסולות של כל השנה. ותפילה אחת דוגמת הקרבנות וכן האכילה. (וגדולה מעלת האכילה כשהיא על טהרת קודש מן התפילה כמו ששמעתי ממה שאמרו חז"ל גבי יצחק (בראשית רבה ס"ה, י"ט) אם לקרבנך הזמין הקב"ה למאכלך לא כל שכן) שהוא על דרך שאמרו (זבחים ל"א) ויקץ כישן הפיגול ומצא מין את מינו וניעור. כי באמת לאמיתו כל האכילות של איש הישראלי הוא דוגמת הקרבנות. רק כשאינו מבורר לאדם בכוונת לבו ומוחו הוא דוגמת ישן וכדרך שנאמר (תהלים קכ"ו, א) בשוב וגו' היינו כחולמים. ואיכא אינש דניין שבעין שנין שהם ימי שנותינו בהם כשאנו מתעורר מתרדימת הזמן הרי הוא כישן כשאנו עושה איסורים ממש רק בהיתר על זה אמרו בעבודה זרה (י"ח:) יכול יגרה עצמו בשינה (וכידוע דההיתר הוא מקליפת נוגה שהוא סוד התרגום בגימטריא תרדמה) ואמרו (מגן אברהם אורח חיים סימן תקפ"ג ס"ק ו') יושב בטל כישן דמי וכשוכלה להתעורר פעם אחת משינתו יוכל לתקן כל התרדימות שיהיה תרדימה של נבואה כדאיתא

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST